

Sygn. akt VI Gz 335/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Andrzej Borucki**

Sędziowie: **SO Barbara Frankowska**

SO Beata Hass - Kloc (spr.)

Protokolant: asyst. sędz. Grzegorz Kurasz

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2013 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) S.A. z/s w L.

przy udziale (...) Serwis Sp. z o.o. w Ł.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu

w przedmiocie zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydziału V Gospodarczego z dnia 26 września 2013 r., sygn. akt V GNs 2/13

postanawia:

I. oddalić zażalenie,

II. zasądzić od wnioskodawcy (...) S.A. z/s w L. na rzecz uczestnika (...) Serwis Sp. z o.o. w Ł. kwotę 70 zł (siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

(...)

Pismem z dnia 16 września 2013 r. (...) S.A. z/s w L. wniósł do Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydziału V Gospodarczego

o stwierdzenie, że z dniem 1 lutego 2009 r. (...) Sp. z o.o.

w R. nabyła przez zasiedzenie służebność przesyłu polegającą na prawie korzystania z nieruchomości (budynku stanowiącego odrębną własność) położonej przy ulicy (...) stanowiącą własność (...) Serwis Sp. z o.o. w Ł. (KW (...)), na potrzeby wybudowanej stacji transformatorowej wraz z możliwością dystrybucji przez w/w urządzenie energii elektrycznej oraz prawem dostępu w celu wykonywania prac eksploatacyjnych, modernizacyjnych i konserwacyjnych. We wniosku właściwość Sądu Gospodarczego uzasadnił powołując się na art. 2 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 września 2013 r., Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość funkcjonalną oraz miejscową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Łąncucie. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd stwierdził, że wprawdzie strony są przedsiębiorcami jednak, aby właściwym funkcjonalnie do rozpoznania sprawy między nimi był sąd gospodarczy, musi zaistnieć kumulatywnie

druga przesłanka, tj. by roszczenie dochodzone w sprawie sądowej wynikało z prowadzonej przez nich działalności gospodarczej (art. 2 ust.1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych). Przedmiotem wniosku jest stwierdzenie zasiedzenia służebności, a tego typu roszczenie, zdaniem Sądu Rejonowego, nie wynika z prowadzonej działalności gospodarczej stron. Spółki te bowiem w ramach tej działalności nie zajmują się w sposób stały, powtarzalny, nastawiony na zys nabywaniem na własność w drodze zasiedzenia rzeczy ruchomych, czy też nieruchomości, czy też określonych praw rzeczowych.

Pismem z dnia 14 października 2013 r. (...) S.A.

z/s w Ł. wniosła zażalenie na powyższe postanowienie domagając się jego uchylecia i pozostawienia Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu orzeczeniu wnioskodawca zarzucił błędną kwalifikację niniejszej sprawy jako cywilnej (art. 2 ust. 1 w/ w ustawy) oraz przekazanie sprawy do Sądu w Łąncucie jako miejscowo właściwego.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wywodził, że niniejsza sprawa ma charakter gospodarczy za czym przemawia szeroka interpretacja elementu funkcjonalnego, tj. czy przedmiot postępowania mieści się w zakresie prowadzonej przez strony działalności gospodarczej. Na poparcie swego stanowiska wnioskodawca powołał się na wypowiedzi doktryny oraz orzecznictwa.

W odpowiedzi na zażalenie (pismo z dnia 18 listopada 20-13 r.) uczestnik (...) Serwis Sp. z o.o. w Ł. wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Uczestnik w pełni podzielił stanowisko Sądu Rejonowego wyrażone w zaskarżonym postanowieniu co do braku gospodarczego charakteru niniejsze sprawy. Stwierdził, że sprawa której przedmiotem postępowania jest stwierdzenie zasiedzenia służebności nie jest związana z działalnością gospodarczą stron. Tym samym nie jest spełniony warunek funkcjonalny - związek roszczenia z prowadzoną działalnością gospodarczą. Na poparcie swego stanowiska przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą niniejszego postępowania zażaleniowego jest ocena czy sprawa ma charakter gospodarczy.

Na wstępie należy wskazać, że według aktualnego stanu prawnego (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych) sprawami gospodarczymi są sprawy ***ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej.***

W systemie prawnym brak jest niestety uniwersalnej definicji pojęć: „działalność gospodarcza”, „przedsiębiorca” czy „sprawa gospodarcza”.

Na gruncie postępowania cywilnego w praktyce zostało ukształtowane ich znaczenie w poprzednim stanie prawnym. Także w doktrynie postępowania cywilnego przyjmowało się, że pojęcie sprawy gospodarczej, w ujęciu art. 2 ust. 1 w/ w ustawy, obejmuje trzy elementy: podmiotowy, przedmiotowy

i funkcjonalny. Kryteria te są także wyodrębniane przez judykaturę

(por. uchwała SN z dnia 24 lipca 2013 r., III CZP 43/13, LEX nr 1350228; uchwała SN z dnia 22 lipca 2005 r., III CZP 45/05, OSNC 2006/4/66, LEX nr 152283; uchwała SN z dnia 24 lipca 2013 r. III CZP 43/13 Biul.SN 2013/7/10, 1350228).

Nie ulega wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie są spełnione dwa elementy decydujące o charakterze sprawy jako gospodarczej, tj. podmiotowy (obie strony są przedsiębiorcami) i przedmiotowy (sprawa wynika ze stosunku cywilnego). Wątpliwość dotyczy wyłącznie występowania trzeciego elementu - funkcjonalnego, tj. czy sprawa mieści się w zakresie prowadzonej przez strony, a zwłaszcza przez pozwanego, działalności gospodarczej. Trudność w ocenie,

czy jest spełniony ten element kwalifikacji sprawy jako gospodarczej jest spowodowana tym, że przedmiotem sprawy jest żądanie ustalenia nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy rozpoznając niniejsze zażalenie uznał, że przedmiotowa sprawa nie ma charakteru gospodarczego z uwagi na brak elementu funkcjonalnego, tj. sprawa nie mieści się w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez pozwaną spółkę.

Wprawdzie w doktrynie i orzecznictwie opowiedziano się za szerokim pojmowaniem tego elementu przy jednoczesnej konieczności każdorazowej jego oceny z uwzględnieniem konkretnych okoliczności danej sprawy (por. uchwałę SN z dnia 22 lipca 2005 r., III CZP 45/05, LEX nr 152283; postanowienie SN z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 69/12, LEX nr 1284757).

Związek roszczenia z prowadzeniem działalności gospodarczej ma jednak miejsce tylko wtedy, gdy stosunek cywilnoprawny, z którego spór wynika mieści się w obrębie tej działalności, oraz wtedy, gdy sprawa będąca przedmiotem rozpoznawania przez sąd wynika z prowadzenia tej działalności. Istotne jest zatem to, czy poddawana ocenie sprawa dotyczy działań przedsiębiorcy stanowiących przejaw wykonywania prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Sama okoliczność działania w charakterze przedsiębiorcy nie przesądza bowiem o tym, iż każde roszczenie tego podmiotu można kwalifikować jako związane z działalnością gospodarczą.

W orzecznictwie wyróżniono nawet, że niektóre z działań podejmowanych przez przedsiębiorcę mają związek z prowadzeniem przedsiębiorstwa, ale nie mają związku z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej.

To pierwsze, szersze, pojęcie obejmuje także czynności związane

z prowadzeniem przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym, które nie polegają na prowadzeniu działalności gospodarczej. Tego rodzaju czynności nie pozostają bowiem w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, nie polegają na uczestnictwie w obrocie gospodarczym, nie prowadzą do wytwarzania dóbr materialnych, a także nie przynoszą żadnego zysku.

Nie wykazują zatem cech pozostających w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej (por. uchwała w składzie siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1998 r., III CZP 12/98, OSNC 1998/10/151; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1998 r., I CKN 558/98, Lex nr 293269; z dnia 3 października 2008 r., I CSK 155/08, Lex nr 500172). Sprawa gospodarcza powinna być zatem rezultatem wykonywania działalności gospodarczej przez dany podmiot. Za czynności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej uznaje się z reguły czynności podejmowane w celu realizacji zadań mieszczących się w przedmiocie tej działalności w sposób bezpośredni lub pośredni, pod warunkiem jednak, że pomiędzy przedmiotem działalności a czynnościami prowadzonymi do powstania roszczenia zachodzi normalny i funkcjonalny związek (por. postanowienie SN z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 69/12, LEX nr 1284757; uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 11 czerwca 1992 r., III CZP 64/92, OSNCP 1992, Nr 12, poz. 225, z dnia 22 lipca 2005 r., III CZP 45/05, z dnia 25 listopada 2011 r., III CZP 67/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 r., IV CSK 356/06, Lex nr 276223).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpatrywanej sprawy należy stwierdzić, że brak jest podstaw do przyjęcia, że przedmiot sprawy (żądanie wniosku) mieści się w zakresie prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Wnioskodawca domaga się w niniejszym postępowaniu ustalenia, że (...) Sp. z o.o. w R. nabyła przez zasiedzenie służebności przesyłu opisaną we wniosku. Istotą instytucji zasiedzenia jest zaś bierność, tolerowanie, i to przez dłuższy okres czasu, przez uprawnionego (właściciela) wobec korzystania z nieruchomości (służebności) przez inny podmiot.

Dodać należy, że okoliczność ewentualnego wykorzystania przedmiotowego budynku na cele działalności gospodarczej przez pozwanego jest bez znaczenia dla oceny charakteru sprawy zważywszy na treść żądania wniosku.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie sposób zatem znaleźć, w świetle powyższego, argumentów przemawiających za gospodarczym charakterem niniejszej sprawy.

Skoro zatem sprawa nie ma charakteru gospodarczego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 i 2 w/w ustawy, Sąd I instancji zasadnie uznał się za niewłaściwy do jej rozpoznania i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Łańcucie, który na

mocy art. 507 k.p.c. w zw. z art. 38 § 1 k.p.c. i § 3 ust. 2 pkt 3ob rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2012 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz.U.2012.1223) jest sądem miejscowo i rzeczowo właściwym w sprawie.

W konsekwencji powyższego zażalenie wnioskodawcy – na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – Sąd Okręgowy oddalił, o czym orzekł w sentencji postanowienia.

W przedmiocie kosztów zastępstwa w postępowaniu zażaleniowym Sąd orzekł jak w pkt II postanowienia - na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 8 pkt. 3 w związku z § 13 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002r., Nr 163, poz. 1349, z późn. zm.).